

Секція 5. Соціальна педагогіка

Моргай Л.А.

доктор філософії,

доцент кафедри

соціальної педагогіки та соціальної роботи

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Професійне становлення фахівця із соціальної роботи – це цілісний і безперервний процес розвитку практичної, освітньої й дослідницької діяльності особистості у соціальній сфері, яка орієнтований на формування професійних знань, умінь, навичок і особистісних якостей, кваліфікаційним вимогам та етичному стандарту професії [1].

До однієї із найголовніших функцій, якою має володіти фахівець, фахівець із будь якої сфери діяльності – це компетентність. Компетентність – якість людини, що володіє всебічними знаннями в «своїй» галузі, і думки якої є вагомими та авторитетними. Компетентний фахівець – це особа, яка виконує свою роботу якісно, ефективно, компетентно. Такий фахівець успішно діє при вирішенні професійних завдань на основі практичного досвіду, вміння і знань, а також завдяки особистим якостям.

Професійна компетентність соціального працівника – це специфічна здатність індивіда, яка необхідна для ефективного виконання конкретного виду соціальної роботи, на основі яких визначено професійно важливі особистісні якості: знань, умінь, навичок і ціннісні орієнтації. Для кращого володіння інформації у своєму аспекті діяльності, соціальний працівник має мати у своєму арсеналі: базову освіту, вищу освіту, постійно вдосконалювати свої знання за допомогою підвищення кваліфікації та відвідування постійно курси, семінари і т.д. [2].

Ще однією і невід'ємною складовою, яка має бути присутня у гарного спеціаліста – це професіоналізм. Професіоналізм соціального працівника – це

високий рівень знання, навичків фахівців, у вирішенні їх життєвих проблем, досягнення високих результатів. Складність соціальної роботи полягає в постійному спілкуванні з людьми, які страждають.

Соціальний працівник – кваліфікований фахівець, який піклується про людей, і прагне зробити їх життя кращим, хто розділяє з ними горе і турботи, проблеми і нещастя, хто вміє співчувати і допомагати.

Серед компонентів професіоналізму особливе значення має його комунікативна складова. Оскільки різноманіття форм взаємодії в соціальній роботі проявляє себе через численні форм соціальної комунікації, вона пронизує всі сторони професійної діяльності фахівця. Через комунікативні акти встановлюється контакт та вибудовується система відносин з клієнтом, відбувається спілкування, здійснюється розуміння й пізнання його проблем.

Соціальна комунікація – це двосторонній процес обміну інформацією та спосіб дії в суспільстві, що веде до взаєморозуміння його учасників.

Соціальний працівник повинен уміти вислухати й зрозуміти, пояснити й довести, запитати й відповісти, переконати, створити атмосферу довіри в бесіді, знайти індивідуальний психологічний підхід до клієнта, розв'язати конфлікт, зняти напругу [2].

Фахівець із соціальної роботи на підприємстві – це особа, яка має необхідні інтелектуальні, моральні, особистісні якості для виконання особливого, універсального виду діяльності у соціальній сфері.

Професійне становлення соціального працівника на підприємстві – це продуктивний процес розвитку і саморозвитку особистості, освоєння та самопроєктування професійно орієнтованих видів діяльності, визначення свого місця у світі професій, реалізація себе в професії й самоактуалізація свого потенціалу для досягнення вершин професіоналізму.

Дієвість професійного становлення фахівця із соціальної роботи залежить від наступних умов:

– психологічної відповідності вимогам професії; спрямованості на діяльність у соціальній сфері (наявність стійкого інтересу і схильності до

професії);

– змісту й технологій професійно-освітнього процесу в навчальному закладі та інших.

Вважають, що професіоналом є соціальний працівник, який:

– відповідає вимогам професії (особистісний і професійний потенціали), вносить певний внесок в соціальну політику і соціальну практику, здійснюючи свою діяльність із соціальної адаптації, допомоги, корекції, реабілітації окремої людини і різних категорій населення;

– особистісно налаштований на професію, має особистісно-мотиваційну готовність, професійно необхідні якості, компетентність, а також позитивне ставлення до себе як до професіонала, як спрямованого на результативність своєї праці;

– досягає бажаних для суспільства результатів із соціальної допомоги, підтримки, адаптації і реабілітації людей;

– використовує сучасні, оптимально ефективні методи, прийоми, технології з метою соціального захисту людини;

– виконує норми, стандарти, еталони професії, усвідомлює її значимість у суспільстві;

– приносить у професійну діяльність індивідуально-творчий, новаторський компонент, усвідомлено розвиваючи свою особистісну і професійну індивідуальність;

– усвідомлює перспективу і зону своєї найближчої професійної освіти, підвищення кваліфікації, самоосвіти, вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду;

– має необхідний рівень професійних і особистісних якостей, знань і умінь;

– є соціально активним у суспільстві, ставить і обговорює питання практики, ставлення до професії, її статусу, шукає резерви розв'язання професійних, соціальних проблем [3].

Отже, професія соціального працівника спрямована на соціальну сферу, тому необхідною умовою для вибору цієї професії є соціальна спрямованість особистості, наявність відповідних соціальних якостей: гуманізму, доброзичливості, справедливості, відповідальності, терпеливості, врівноваженості, готовності стати на захист клієнта, прийти на допомогу, підтримати. Не зважаючи, у якій сфері людина працює, вона завжди має бути компетентною та професіоналом своєї справи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильєв В. В. Соціальна робота на підприємстві. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 424 с.
2. Зверєва І. Д. Професійний етичний кодекс: нагальна вимога часу. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2003. №3. с. 33-39.
3. Коляда Н. М., Коляда Т. В. Соціальна робота на підприємстві: навч. посіб. / Н. М. Коляда, Т. В. Коляда. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 115 с.